

KOROŠEČ

Uredništvo in upravništvo v Velikovcu.

List izhaja vsako sredo na štirih in vsako soboto na dveh straneh.

Naročnina znaša: celoletno 12 K, polletno 6 K, četrletno 3 K.

Velikovec, 18. oktobra 1919.

Cene inseratom: enostopna petitvrsta ali nje prostor 40 vinarjev. Uradni razglesi po 2 K. Pri naročilu nad 10 objav popust.

Odkrita beseda 2.

Gospod dopisnik sami priznate, da ste nas Nemci zatirali. Cilj nemške politike je bil, uničiti Slovence, posebno pa nas Slovence. Slovenci pa navzlic temu nismo nikdar resno sovražili nemškega naroda. Obsojali in pobijali smo pač vašo slepo politiko, a občudovali smo nemško znanost in posnemali nemško umetnost. In čemu naj bi vas sovražili sedaj, ko nam ne morete več škodovati?! Radi priznavamo, da je med nami mnogo, mnogo Nemcev, ki so vsega spoštovanja vredni ljudje. Vsa čast jim! Z njimi se prav dobro razumemo! Vi pa nam morate priznati, da je v naših krajih, zlasti v Velikovcu, tudi nekaj takih Nemcev, ki so čisto navadni hujskači in delajo samo zgo.

Jugoslovani smo zasedli Koroško, da rešimo slovensko ljudstvo narodne in gospodarske smrti. Naša dolžnost bi bila, da postopamo z vami tako, kakor postopa zmagovalec s premagancem. Tega pa nismo storili! Hoteli smo živeti z vami v miru in prijateljstvu. Zato smo pri vsaki priložnosti opominjali naše ljudstvo, naj pozabi, kako ste ga prej zaničevali, odirali, preganjali in zatirali. Na shodih smo prosili slovensko ljudstvo, naj vam odpusti, da je moralo pretekle pomlad toliko pretrpeti zaradi vas. Navzlic temu je naše ljudstvo pričakovalo, da je končno prišel za vas dan plačila, in je bilo nevoljno, ko je videlo, da naše civilne in vojaške oblasti ne delajo nobene razlike med Slovenci in Nemci.

In kako nam razni hujskači, ki jih imate v svojih vrstah, povračajo našo dobroto?

Z zobmi škripljejo od jeze, ko vidijo kak slovenski napis. Gledajo kakor hudič iz krugle, ko srečajo na ulici kakega Slovenca. Pa te otroče jeze jim ne zamerimo. V Jugoslaviji nimamo nobene postave, da bi morale oblasti kaznovati take ljudi, katerim Bog ni dal prave pameti!

Pač pa bi morale naše oblasti odločneje nastopati proti tistim tepuhom, ki hujskajo zoper našo državo. Ker pa tega doslej niso storile, je raznim hujskačem, ki imajo še krvave roke, zelo zrastle greben. Spozabili so se tako daleč, da zapeljujejo naše ljudstvo z brošurami, kakor „Kärntens Schicksalsstunde“ in z raznimi letaki. Vprašamo vas samo: Kaj bi bila starija stara Avstrija s takimi faloti?

(Konec prihodnjic.)

2×2-4.

Pameten in učen mož je rekel. Da bomo pri ljudskem glasovanju v Aconi zmagali, to je tako gotovo, kakor je dvakrat d e štiri. Ta gotovost pa nas ne sme zapeljevati, da bi se vdali brezbržnosti in nedelavnosti, ampak nas mora napolnjevati še z večjim veseljem do dela, s še večjim navdušenjem in pogumom, da ne bo nihče na dan glasovanja iz komodnosti, iz malomarnosti ostal doma, temveč da bomo vsi oddali svoj glas za Jugoslavijo. Če bi se to ne zgodilo, je nova vojna neizogibna. Jugoslavija ne bo prej odnehala, dokler ne reši vseh svojih otrok avstrijskega jarma.

Iz cone B.

Dne 12. t. m. se je oglašil pri Narodnem svetu za Koroško Dertnik Pavel iz Grebinja in izpovedal sledeče:

Bil sem pred nekaj dnevi v St. Andražu v Labudu. Ljudjem tam vsega primanjkuje. Sladkorja so dobili, odkar so odšli Jugoslovani, doslej samo enkrat. Petroleja sploh ni. Nemci prihajajo čez demarkacijsko črto v Grebinj nakupovat petroleja in živeža. V St. Andražu so nabiti plakati, da se pri nas rekvirirajo žito in živina. Ker avstrijske oblasti tako neumno lažejo, se jim že krave smeji. Avstrijce je Volksvehr preveč stal, zato so jo hoteli razpustiti. Dali so vsakemu folksverovcu po 20 K odpravnine. Možakarji so vzeli denar in ga še tisti dan zapili. Drugi dan pa so se zopet oglašili pri svoji komandi in so zahtevali, da jih mora sprejeti nazaj, ker ne dobijo nikjer dela.

Gospodarske novice.

Črna svinjska kuga.

Na Štajerskem se širi črna svinjska kuga. Črna, to je pljučna kuga, je še bolj nevarna kakor pa rdečica. Proti tej bolezni tudi cepljenje nič ne pomaga. Najboljše zdravilo proti tej bolezni je snaga. Svinjake je treba po tleh in po stenah dobro pobeliti s svežim (frišnim) apnom, svinjam pa je treba dajati večkrat na dan sveže vode.

Petrolejski studenec.

Na Hrvaškem so našli velik petrolejski studenec, ki bo dajal na leto kakih 4000 milijonov litrov petroleja.

Važno za kmetovalce.

Na Miklavčevim (posestnica Katarina Seifriz) je sekvestura preklicana, pač pa je to veleposestvo (1532 johov) pod državnim nadzorstvom. Za nadzornika je imenovan gozdni inženier g. Cvetko Božič, ki je obenem tudi državni nadzornik Helldorffovega veleposestva. Oddajali se bodo potrebnim kmetom naše občine travniki in njive, ki niso neobhodno potrebni za obratovanje omenjenega veleposestva. Živinorejski zadrugi pa se bo oddala prvovrstna planina na Obirju. Na tej planini se skozi 110 dni lahko redi 250 glav govedi in 500 ovac. Morebitne želje in prošnje glede tega veleposestva je pošiljati na državnega nadzornika g. inženierja C. Božiča na Miklavčevem, pošta Žitara vas.

Žita in moke nam ne more zmanjkati.

V zadnjem času se razširjajo laži, da bo zmanjkalo moke, da bo cena moki zelo poskočila in da bodo zopet uvedli (vpeljali) izkaznice (karte) za moko in kruh. Kolikor besed, toliko laži! Če bi v Jugoslaviji primanjkovalo žita, bi ga ne bila prodala več tisoč vagonov v Avstrijo in na Češko! Žitni zavod je nakupil v Banatu in v Bački velike množine žita za naše kraje. Kakor povsod, primanjkuje tudi pri nas vagonov. Zato Žitni zavod še ni mogel spraviti nakupljenega žita v Slovenijo. Upamo pa, da se zgodi to v najkrajšem času.

Zgoraj omenjene laži so prišle prav nekaterim trgovcem in mlinarjem: takoj so začeli zadrževati moko in navijati cene. Zato je okrajno glavarstvo v Velikovcu naročilo orožnikom, naj preiščejo zaloge trgovcev in mlinarjev. Če se dobi koga, ki bi zadrževal moko, ali pa navijal cene, bo po § 10 ministrske naredbe z dne 7. marca 1919 strogo kaznovan.

Več zanimanja za kmetijsko izobrazbo!

Pomena strokovne izobrazbe za kmečki naraščaj menda ni treba več posebej poudarjati. Javnost je tozadevno že dovolj na jasnem. Tudi naša narodna vlada ni štedila stroškov ni truda, da omogoči sinovom kmečkih posestnikov že v tekočem letu, da popolnijo svoje strokovno znanje. Razpisala je zimski tečaj na državnem kmetijski šoli pri Velikovcu s pričetkom 5. novembra t. l. Tozadevni razglas v obeh slovenskih časopisih „Ko-

ročcu“ in „Miru“ je pa prinesel le malo uspeha. Doslej se je priglasilo nekoliko mladeničev iz Rožne doline in celovške okolice, iz ostale Koroške pa ni dospela niti ena prijava. To kaže veliko zaspanost in nazadovanje celega velikovškega okraja. Stroški niso visoki in razen tega omogoči država šolanje manj premožnim sinovom kmečkih posestnikov s tem, da jim podeli na pol — ali celo prosto mesto. Izgovor, da primanjkuje delavnih moči v domačem gospodarstvu, ne drži. V zimskih mesecih bo vsak oče lahko pogrešal svojega sina in mu nudil obenem za mal denar prilžnost, doseči višjo strokovno izobrazbo, kakor je bila dana mogoče prilika njemu v mladih letih. Iz vseh v kmetijstvu naprednih krajev se sliši klic po kmetijskih šolah in tukaj pa obstoji nevarnost, da zaradi pičlih prilžav gojencev ne bo mogoče ohraniti pri življenju že obstoječe.

Pozivljajo se kmetijske organizacije, župniški uradi, šolska vodstva itd., katerih lastna korist je, da imajo čim več strokovno izobraženih kmetov v svojem okolišu, da vzbujajo pri kmečki mladini veselje do stroke, s katero se bo pečala vse svoje življenje. Rok za prijave se podaljša do 1. novembra t. l. Sprejemni pogoji so bili objavljeni v „Korošču“ in „Miru“. Vsa nadaljna potrebna pojasnila daje vodstvo kmetijske šole v Velikovcu.

Opozarja se pa obenem, da kmetijska šola ni kako zabavališče ali pa pribežališče grešnikov ter mogoče sredstvo za korekturo napak prejšnje odgoje, temveč resno, koristim kmetijstva in cele javnosti v državi namenjeno podjetje. Naj se ne spravljajo zatorej ne dovolj resni, ne mogoče razvajeni mladeniči v zavod, kjer mora vladati stroga disciplina in pa resno delo. V kmetijsko šolo spadajo le gojenci, da je mogoče vzgojiti iz njih resnično napredne kmetovalce.

Naše terjatve pri poštnih hranilnicah na Dunaju in v Budimpešti.

Da se more sestaviti natančna statistika naših terjatev od dunajskih in budimpeštanskih poštnih hranilnic, je potrebno, da vsi lastniki (tudi državne oblasti, uradi, korporacije itd.) hranilnih knjižic, čekovnih računov in rentnih knjižic do 25. oktobra zahtevajo pri najbližjem poštnem uradu za ceno 30 vinarjev „Vprašalni list“ za prijavo svojega imetka (terjatve) pri navedenih poštnih hranilnicah. Izpolnjeni vprašalni listi se morajo oddati poštnemu uradu. Po 25. oktobru se ne bo več oziralo na reklamacije. Potrebna pojasnila daje vsak poštni urad.

Ričja vas. Za Zgornji Važenberg se bodo dobivali živinski potni listi pri posestniku Hille, pdm. Schütz.

Dopisi.

Žvabek. V nedeljo, 19. t. m., se bosta ob 14. uri popoldne igrali v gostilni Steharnik dve igri, in sicer: „Večna mladost in večna lepota“ ter „Krčmar pri Zlatem rogu“. Prijatelje dobre zabave vabimo k obilni udeležbi. Za otroke je pripravljena še posebna zabava.

Št. Janž v Rožu. Tukajšnje izobraževalno društvo je po 5 letnem odmoru v nedeljo 12. t. m. prvič priredilo veselico. Prvič smo se zbrali svobodni v igri. Igrala se je 4 dejanka „Skrivnostna zaroka“. Igračke so pokazale veliko svojo zmožnost in pridnost, igra je uspela nad vse pričakovanje dobro. Prvič smo na našem odru videli ženski zbor, ki nam je jako ljubko in dobro zapel „Slovenka sem“. Zasluga za oboje gre naši gdč. učiteljici Zori Plevelovi, za kar ji izrekamo najsrčnejšo zahvalo. Moški zbor, pod vodstvom nadučitelja Majerja, nam je vrlo zapel: „Na dan“ in „Slovana“. Učenka Julka Ribnikarjena nam je lepo deklirala Gregorčičevo: „V pepelnici noči“. Gdč. učiteljica nam je mojstersko zapela dve krasni pesmi. Res lepa prireditve, ki nam je mnogo lepega pokazala. Izobraževalnemu društvu pa želimo srečnega procvita pod svobodnim praporom majke Jugoslavije.

Shod v Št. Vidu v Podjurski dolini je bil 12. oktobra. Ljudi je bilo kakih 800, ki so pazljivo poslušali govore gv. višjega poštarja Ravniharja in notarja Zevnika. Prvikrat je tedaj nastopil škocijanski pevski zbor, ki ga je ustanovil naš neumorni g. Ravnihar.

Dnevne novice.

Železna Kapla. Pri nas se je nastanil nov zdravnik, g. dr. Božidar Küssel, in ordinira v Stöcklnovi hiši poleg trgovine Majdič.

Št. Peter pri Grabštanju. V naši fari, posebno v Incmanji vasi, je hudo razsajala griža. V osmih dneh je pobrala Joška, Tončka, Ančko in Milko Lipic, Lameževega Folteja in Rupeja, Hodrovo Micko, v Malečapah pa Kumrovega Folta. Enkrat smo imeli tri, drugokrat dva pogreba naenkrat. Take umrljivosti ne pomnijo niti najstarejši ljudje. Bog nas varuj hude, nalezljive bolezni! — V Malečapah je nagloma umrla na vnetju črev 23 letna Ana Karpf, p. d. Šornova iz Tinj.

Ričja vas. Naši spoštovani gostilničarki Kuher, pd. Ožbald, je ukradel bivši folksverovec Rainer vso živino. Ukradeno živino sta kupila dva posestnika v Rudi. Zaradi tega sta se morala dne 14. t. m. zagovarjati pri sodišču.

V Gosinji vasi in v Terpecah je zopet izbruhnila griža.

Jadovce pri Grabštanju. Že nad tri leta ni bilo kake poroke tukaj, v zadnjem času pa kar tri. Pred tremi tedni je sklenil zakonsko zvezo Miha Eberdorfer z Ano Zarošnik. V nedeljo 12. t. m. pa sta bili dve poroki naenkrat. Kovač Franc Miklavc je pripeljal Ančko Aleš pred altar, Franc Mark pa se je poročil z Režiko Rosenzopf. Novoročencem veliko trajne sreče v novem stanu!

Mali Št. Vid. Vojaki prav pridno popravljajo naš vodovod.

Galicija. Tudi v naši občini je za čela razsajati griža. Vsak dan se pojavi kak nov slučaj obolenja. Pri Serajniku, p. d. Kuhleju v Robežu sta umrla za grižo že dva otroka.

Velikovec. Občine Zrelec, Radiše in Medgorje so odslej prideljene okrajnemu glavarstvu in okrajnemu sodišču v Borovljah, občine Spod. Dravograd, Ojstrica in Labud k okrajnemu glavarstvu in okrajnemu sodišču v Slov. Gradcu, občina Grabštanj pa okraj. glavarstvu v Velikovcu in okraj. sodišču v Dobrli vasi.

Politične novice.

Se že bojijo za Celovec.

Ker so v Parizu sklenili, da bo najprej glasoval slovenski del Koroške (cona A) in potem šele Celovec s svojo severno okolico (cona B), se Nemci bojijo, da bo zmaga v našem delu tako pritiskala na lačne Celovčane, da se bo moral tudi Celovec odločiti za Jugoslavijo. Zato hočejo napraviti zase popolnoma privatno neko glasovanje, ki naj izsili in pokaže nemško večino v coni B. Mi jim privoščimo to zabavo, če imajo toliko prostega časa, ker vemo, da bo pri pravem glasovanju vendarle njihov lačni želodec tako močno zakrudil in njihova zdrava pamet v zadnjem trenutku tako se zaiskrila, da bodo vsi nemški agitatorji zlezli pod klop.

Preveč papirja imajo.

Mislili smo, da so v Avstriji že ves papir porabili za tiskanje bankovcev, tako pridno so jih tiskali noč in dan. Vendar se zdi, da imajo še vedno preveč papirja. Hočejo namreč kar cele vagonne raznih knjižic vreči v naše ozemlje, da premotijo naše ljudi: In pomislite, naenkrat so se naučili tudi slovenski, tisti jezik, ki so ga doslej zatirali in zaničevali, kjer je bilo le mogoče. Pozor torej pred volkovi v ovčjih oblekah!

Nemiri na Portugalskem.

Na Portugalskem so bili veliki nemiri. Ljudstvo hoče, naj se odpravi republika in uvede zopet kraljestvo.

Iz Celovca.

Naš zaupnik nam poroča iz Celovca, da se tam kar javno agitira za Jugoslavijo. Preprosto ljudstvo celo govori: „Če se prostovoljno ne združimo z Jugoslavijo, bo poslala zopet svojo armado, da zasede ves slovenski in mešani del Koroške s silo!“

Naše prireditve.

Spodnji Dravograd. Kdor se hoče pošteno nasmejati, naj pride v nedeljo 26. t. m. v Dravogradu, kjer se bo v zaprtih prostorih vršila velika ljudska veselica z zelo zanimivim programom. Nastopil bo tudi novoustanovljeni domači pevski zbor. Za jedila, pijačo in tobak je preskrbljeno. Čisti dobiček je namenjen šolarski in javni knjižnici.

Podgorje. Dne 26. t. m. se vršitu velik shod. Prideta naša poslanca Grafenauer in Smodej.

Mizarski pomočnik

se takoj sprejme v Velikovcu. Naslov pove uredništvo „Korošca“.

Gospa **Vereignossi** naj blagovoli poslati svoj naslov na g. **Josipa Šeme** v Guštanju, h. št. 1.

Učenca,

ki je star 15 let in sin poštenih starišev, sprejme v trgovino z mešanim blagom **Jakob Klun**, trgovec v Kotmari vasi.

Ženitna ponudba.

Slepec, zelo izobražen fant, star 28 let, ki dobro razume trgovino in ščetarstvo, želi stopiti v zakon z gospico ali pa mlado vdovo, ki ima že kakšno trgovino.

Samo resne ponudbe s sliko pod „Mirni dom“ na upravnishvo „Korošca“.